МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШИРИНШО ШОХТЕМУР (РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)
ФЕДЕРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ (АВСТРІЯ)

Міжнародна науково-практична конференція

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

26 жовтня 2023 року

Біла Церква
2023

УДК 378:63:001:636.09(06)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Мірзоєв Т. К., канд. с.-г. наук.
Аріас Р., д-р філософії, доцент.
Гассемі Нейжад Ж., д-р філософії, доцент.
Власенко С.А., д-р вет. наук.
Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.
Качан Л.М., канд. с.-г. наук.
Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.
Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.,** канд. с.-г. наук.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 26 жовтня 2023 р. м. Білоцерківський НАУ 109 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

Поширеність бактеріальних хвороб свиней в україні та їх антибіотикорезистентність / М.О. Болібрух, І.О. Рубленко, І.О. Чемеровська та ін. // Міжнародна наук.-практ. конф. « Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту .Сучасний розвиток ветеринарної медицини» (БНАУ, 26 жовтня 2023 р.). - Біла Церква, 2023. – С.15-17.

Секція 2. **ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА РОЗВИТКУ ІНФЕКЦІЙНИХ ПАТОГЕНІВ**

УДК 636.04.09:578.81:615.33

БОЛІБРУХ М.О., аспірантка
РУБЛЕНКО І.О., д-р вет. наук
ЧЕМЕРОВСЬКА І.О., аспірантка
ЗОЦЕНКО В.М., канд. вет. наук
ОСТРОВСЬКИЙ Д.М., асистент
ТАРАНУХА С.І., асистент
Білоцерківський національний аграрний університет
maria7091@gmail.com; rublenkoi@meta.ua; chemerovska.i.o@ukr.net; vladimirzotsenko@gmail.com; denostr@meta.ua; svitlanataranukha@gmail.com.

ПОШИРЕНІСЬ БАКТЕРІАЛЬНИХ ХВОРОБ СВИНЕЙ В УКРАЇНІ ТА ЇХ АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНІСТЬ

В матеріалі наведені результати моніторингу інфекційних захворювань бактеріологічної етіології у свиней. Визначені основні захворювання свиней: колібактеріоз, сальмонельоз, пастерельоз, набрякова хвороба, анаеробна ентеротоксемія, клостридіозна дизентерія, кокові інфекції свиней.

Ключові слова: свині, мікроорганізми, бактеріальні хвороби, антибіотикочутливість, епізоотична ситуація.

BOLIBRUH M.O., master of veterinary medicine; **RUBLENKO I.O.,** doctor of veterinary sciences; **CHEMEROVSKA I.O.,** master of veterinary medicine; **ZOTSENKO V.M.,** candidate of veterinary sciences; **TARANUKHA S.I.,** master of veterinary medicine; **OSTROVSKIY D.M.,** master of veterinary medicine.
Bila Tserkva National Agrarian University

PREVALENCE OF BACTERIAL DISEASES IN PIGS IN UKRAINE AND THEIR ANTIBIOTIC RESISTANCE

The article presents the results of monitoring of infectious diseases of bacteriological etiology in pigs. The main diseases of pigs are identified: colibacillosis, salmonellosis, pasteurellosis, edematous disease, anaerobic enterotoxemia, clostridial dysentery, coccal infections of pigs.

Key words: pigs, microorganisms, bacterial diseases, antibiotic susceptibility, epizootic situation.

Інфекційні захворювання становлять глобальну загрозу для людей, свійських, диких тварин та рослин, із потенційною міжвидовою передачею. Таким чином, поширення інфекцій є проблемою «Єдиного здоров'я», з якою проводить боротьбу людство протягом свого існування [1].

Бактеріальні захворювання свиней – це наявність багатофакторних і неконтрольованих захворювань, які зазвичай існують на свинофермах у всьому світі і щороку призводять до величезних економічних втрат. Бактеріальні захворювання безумовно впливають на здоров'я свиней, особливо хвороби дихальної системи та травної системи, які призводять у свинарстві до втрат поголів'я, зовнішніх і внутрішніх витрат. Наприклад, *Streptococcus suis* може викликати септицемії, менінгіти, артрити та небезпечним є його вплив на здоров'я людей. *Haemophilus parasuis* і *Actinobacillus pleuropneumoniae* можуть призвести до пневмоній, плевритів тощо. *Escherichia coli* і бактерії роду *Salmonella* (зокрема *Salmonella enteria*) можуть призвести до діарей, артритів, пневмоній, шлунково-кишкових захворювань. *Pasteurella multocida* і *Brodetella bronchiseptica* разом можуть призвести до атрофічного

риніту свиней. Тим часом *Erysipelothrix rhusiopathiae* (*E. rhusiopathiae*) може і викликати до некроз шкіри, ендокардит та артрит.

Існує велика кількість патогенів, які є зоонозами, які впливають на здоров'я свиней і призводять до економічних втрат у свинарстві та є біологічними небезпечними агентами для розвитку та функціонування людини. Через розвиток у мікроорганізмів резистентності до антибіотиків та антибактеріальних речовин, складність у виділенні ізолятів та їх ідентифікації бактеріальні захворювання дуже важко контролювати та профілактувати [2, 3].

На свинофермах України щорічно реєструють захворювання бактеріологічного походження, які є наслідком стресів зовнішнього і внутрішнього характеру. Основними збудниками за інфекційної патології свиней бактеріальної етіології є *E.coli*, оскільки найчастіше зареєстровані випадки захворювання на колібактеріоз – 41,9 % та набрякову хворобу – 23,1 %. Захворюваність свиней на сальмонельоз складала 5,8 % серед усіх діагностованих захворювань бактеріальної етіології. Відсоток пастерельозу серед інфекційних хвороб бактеріальної етіології складала 3,8%. Відсоток захворюваності на псевдомоноз збільшився до 2,7% (рис. 1) [4].

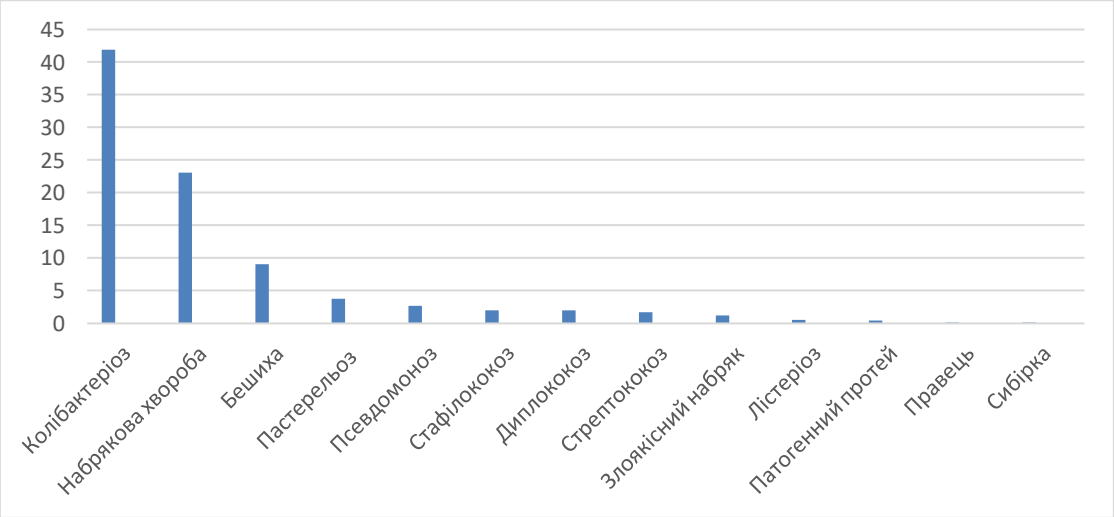

Рис. 1. **Поширення свиней бактеріальними інфекціями у господарствах на території України.**

Стафілококи, диплококи і стрептококи займають особливий щабель в інфекційній патології свиней. Захворюваність на стрептококоз сягнула 1,7 %, а на стафілококоз і диплококозів – 2,0 %.

Дані свідчать, що 2,3% склали всі інші бактеріальні інфекції свиней серед підтверджених інфекцій бактеріального походження (злоякісний набряк – 1,2 %, лістеріоз – 0,5 %, патогенний протей – 0,4 %, правець та сибірка – по 0,1 %) [4].

За дослідженнями (ДНДІЛДВСЕ) виявлено 61,28% резистентних ізолятів *Escherichia coli* із всіх досліджуваних, а саме до антибіотиків класу феніколів – 35,67 %, до β-лактамів – 35,85 %, до препаратів тетрациклінового ряду – 24,79 %, до сульфаніламідів – 20,51 %, нітрофуранів – 14,57 %, полімексинів – 13,36 %.

Серед сальмонел резистентність до антибіотиків виявили 82,08 %, а саме до антибіотиків групи β-лактамів 55,83 %, сульфаніламідів – 50,00 %, феніколів – 38,36 %, полімексинів – 28,57 %, нітрофуранів – 21,21 %.

Резистентних штамів коків виявлено 66,0 %, до лінкозамідів – 55,41 %, проявлялась також стійкість до препаратів групи β-лактамів – 44,88 %, феніколів – 31,50 %, глікопептидів – 27,03 %, нітрофуранів – 28,38 %, сульфаніламідів – 24,40 %, поліміксинів – 20,42 % та до тетрациклінів – 14,59 % [6, 7].

Така статистика викликає хвилювання, оскільки захворюваність на інфекційні хвороби бактеріальної етіології росте, а збудники ешерихіозів, набрякової хвороби свиней,

сальмонельозу, стафілококозу, стрептококозу все частіше проявляють резистентність до різноманітних груп антибіотиків та антибактеріальних речовин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Хронічні інфекційні хвороби тварин: монографія / Л. Є. Корнієнко та ін. Біла Церква: БДАУ, 2008. 348 с.
2. Кучерук Л. Ю. Емерджентні хвороби. К.: НУБіП України, 2016. 7 с. Бібліограф.: С. 6–7.
3. Holms C. Risk assessment for biological threat. Math. Canadian ABSA branch meeting, Winnipeg. 2010. 4–9. P. 81–102.
4. Бактеріози свиней в Україні та сучасні засоби специфічної профілактики: матеріали щорічної науково-практичної конференції молодих вчених «Актуальні проблеми ветеринарної біотехнології та інфекційної патології тварин» / Т.М. Уховська та ін. К.: 2016. С. 85–88.
5. Стегній Б.Т. Епізоотологічний моніторинг, прогнозування, реагування при трансмісивних хворобах тварин і науковий супровід проблеми в Україні. Ветеринарна медицина. 2014. Вип. 98. С. 5–11.
6. Prevalence and antimicrobial susceptibilities of bacterial pathogens in Chinese pig farms from 2013 to 2017 / B. Zhang et al. 2019. 9. 9 (1). 9908. DOI:10.1038/s41598-019-45482-8.
7. Єдиний перелікбіологічних агентів, які становлять або можуть становити небезпеку для здоров'я людини. Перелік пріоритетних біологічних патогенних агентів. Розпорядження кабінету міністрів України від 22.02.2023. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0653-23#Text
8. Changes in the Saliva Proteome of Pigs with Diarrhoea Caused by *Escherichia coli.* / M. Rodrigues et. al. Proteomes. 2023. Vol. 11 (2). 14 p. DOI:10.3390/proteomes11020014
9. Виноград Н.О. Інфекції війни в сучасних умовах: погляд епідеміолога. Emergency Medicine. 2022. Vol. 18. № 6. С. 71–73. URL:emergadminojs,+64-103.pdf

УДК 636.5/035.09:614.9:615.24

ЗОЦЕНКО В.М., канд. вет. наук
РУБЛЕНКО І.О., д-р вет. наук
ОСТРОВСЬКИЙ Д.М., асистент
ГРИШКО В.А., канд. с.-г. наук
ТАРАНУХА С.І., асистент
ЧЕМЕРОВСЬКА І.О., аспірантка
БОЛІБРУХ М.О., аспірантка
Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна
vladimirzotsenko@gmail.com, rublenkoi@meta.ua, denostr@meta.ua, vetalgwa44@gmail.com, svitlanataranukha@gmail.com, chemerovska.i.o@ukr.net, maria7091@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ПРОБІОТИКІВ У ПТАХІВНИЦТВІ

Мікрофлора травного тракту птиці відповідає особливостям його анатомічної будови. В зобі птиці присутні лактобактерії, стрептококи і стафілококи.

Ключові слова: птиця, пробіотики, дисбактеріоз, біфідобактерії, лактобацили.

ZOTSENKO V.M., candidate of veterinary sciences; **RUBLENKO I.O.,** doctor of veterinary sciences; **OSTROVSKIY D.M.,** assistant; **GRISHKO V.A.,** candidate of agricultural sciences; **TARANUKHA S.I.,** assistant; **CHEMEROVSKA I.O.,** graduate student; **BOLIBRUKH M.O.,** graduate student.
Bila Tserkva National Agrarian University

USE OF PROBIOTICS IN POULTRY

The microflora of the bird's digestive tract corresponds to the peculiarities of its anatomical structure. Lactobacilli, streptococci and staphylococci are present in poultry goiter.

Key words: poultry, probiotics, dysbiosis, bifidobacteria, lactobacilli.

Вступ. У сучасних умовах організм тварин піддається впливу цілого комплексу несприятливих факторів, що негативно впливають на функціонування основних систем